

Persbericht kabinet Philippe Muyters
Vlaams minister van Ruimtelijke Ordening

Brussel – 28 januari 2013

PLANNING IN UITVOERING – Vlaanderen investeert in ruimtelijke strategische projecten

Philippe Muyters, Vlaams minister van Ruimtelijke Ordening, investeert 2,75 miljoen euro in strategische projecten die bijdragen tot een betere ruimtelijke kwaliteit in Vlaanderen. Via deze subsidies worden gemeenten, provincies en andere publieke actoren gestimuleerd om de ruimtelijke kwaliteit in Vlaanderen te verhogen door concrete projecten te realiseren.

De vierde oproep in het kader van de strategische projecten in 2012 door minister Muyters resulteert in een toewijzing van subsidie aan vijf nieuwe projecten. Deze projecten werden door een commissie geselecteerd uit tien aanvragen:

- BRABO 2 / OOSTERWEELEVERBINDING (stadsprojecten Antwerpen) – Stad Antwerpen
- GLASTUINBOUW MACRO-ZONE ROESELARE – provincie West-Vlaanderen
- OPEN RUIMTE IN DE ANTWERPSE ZUIDRAND (stadsbos Antwerpen) – Provincie Antwerpen
- CONNECTIVITEIT MET HET ZONIËNWOUDE – gemeenten Hoeilaart en Overijze
- GLASTUINBOUW OOST-VLAANDEREN – Provincie Oost-Vlaanderen

Daarnaast werd in 2012 ook een bijkomende oproep gelanceerd, met als specifiek thema 'stadsregio's'. Deze bijkomende oproep heeft ook tot doel aanvragen, Er werden drie aanvragen ingediend, een commissie van deskundigen selecteerde er twee:

- REKOVER KORTRIJK (Regio Kortrijk & Openbaar Vervoer) – intercommunale Leiedal
- TURNHOUT, EEN STADSREGIO, EEN RUIMTELIJKE OPGAVE –stadsregio Turnhout

Een derde reeks subsidies werd door minister Muyters verleend aan drie lopende strategische projecten als bijdrage in de verwerving van gebouwen of gronden die de realisatie van het project mogelijk maken. Hiervoor is er tevens een aanzet voor het voeren van een strategisch grondbeleid, een essentiële factor bij de realisatie van een ruimtelijk project. Volgende drie van de zes aanvragen ontvingen een subsidie:

- GROENE SPOREN (LEIEDAL – Provincie West-Vlaanderen verschillende gemeenten
- REGIONAAL BEDRIJVENTERREIN SIESEGEM - Stad Aalst
- FORTENGORDELS ROND ANTWERPEN -vzw Kempens Landschap

Ook in 2013 kunnen provincies, gemeenten of andere publieke actoren een aanvraag indienen om in aanmerking te komen voor deze subsidies. De oproep werd gelanceerd via de website rsv.vlaanderen.be. Gemeenten, provincies en andere publieke actoren kunnen, eventueel samen met private partners, tegen uiterlijk 5 april 2013 een aanvraag indienen. De voorgestelde strategische projecten moeten bijdragen aan de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ze moeten een impact hebben op Vlaams niveau, vertrekken vanuit bestaande visies en de samenwerking van ruimtelijke actoren in een gebied stimuleren.

PLANNING IN UITVOERING – Strategische projecten in het Vlaams ruimtelijk beleid

De publicatie 'Planning in uitvoering, Strategische projecten in het Vlaams ruimtelijk beleid' kadert in een actieve **communicatie** om de aanpak van strategische projecten aan een breed publiek bekend te maken, **ervaringen** uit te wisselen, **leerpunten** aan te halen en **inspiratie** te bieden om verder **kwalitatief met ruimte** om te gaan.

De **Strategische projecten** worden sinds 2007 gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, meer bepaald het Departement Ruimte Vlaanderen, om het ruimtelijk beleid effectief op het terrein uit te voeren.

Ondertussen werd reeds **bijna 15 miljoen euro** subsidies ingezet om de projectcoördinatie van 30 verschillende strategische projecten te kunnen realiseren.

De publicatie is vooral een verhaal over 'samenwerken': de **publieke** actoren, die een projectvoorstel willen doen, de **private** partners, die instappen in het project, de **projectverantwoordelijken**, de **lokale besturen en overheden** die met de uitvoering van het project te maken krijgen en niet te vergeten de **burger** die door vaste inspraakmomenten kan participeren in heel dit gebeuren.

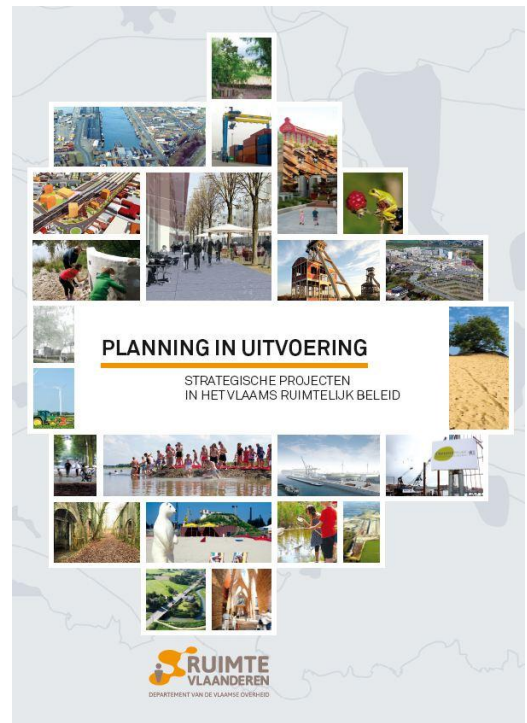
Voor het ontwikkelen van belangrijke gebieden in Vlaanderen werden er stedelijke strategische diensten, provinciale gebiedsgerichte cellen opgericht en Vlaamse partnerschappen werden gesmeed met professionele coördinatoren of zelfs 'programmaregisseurs'.

Het boek zelf kwam tot stand door de samenwerking tussen een groot aantal auteurs, die naast de **presentatie** van de projecten, ook **getuigenissen en ervaringen** neerschreven. Naast een meer algemeen beschrijvend gedeelte is deze publicatie vooral gewijd aan de **strategische projecten** die tot hiertoe werden gesubsidieerd. De lezer wordt meegenomen op een **reis door Vlaanderen**, elk project wordt aan de hand van tekst en beeldmateriaal kort toegelicht door de verantwoordelijke projectcoördinator. De algemene **conclusie** van het boek 'Planning in uitvoering' : **samen investeren in ruimte loont !**

Het boek is verkrijgbaar bij het Departement Ruimte Vlaanderen en kost 15 euro (excl. € 0.00 verzendingskosten). Het boek is ook digitaal te downloaden op onze website : rsv.vlaanderen.be

Departement Ruimte Vlaanderen
Afdeling Gebieden en Projecten
02 553 83 11
strategische.projecten@rwo.vlaanderen.be

1,5 miljoen euro subsidie voor vijf nieuwe ruimtelijke strategische projecten - VIERDE OPROEP

BRABO 2 / OOSTERWHEELVERBINDING (stadsprojecten Antwerpen) (272.880 euro)

De projecten Brabo 2 en Oosterweelverbinding zijn onderdeel van het Vlaamse Masterplan 2020 – Bouwstenen voor de uitbreiding van het Masterplan Mobiliteit Antwerpen. Brabo 2 omvat de heraanleg van de Noorderleien en het Operaplein, een nieuwe tramverbinding naar Ekeren en op het Eilandje. Het project moet via het openbaar vervoer zorgen voor een vlotte, hoogwaardige verbinding met het noorden van de stad en het Eilandje.

De Oosterweelverbinding sluit de Antwerpse Ring en moet zorgen voor vlotter verkeer, veiligere wegen en minder sluipverkeer.

Deze projecten samen zijn een hefboom voor een betere bereikbaarheid en duurzame mobiliteit, voor een betere leefomgeving en kwaliteit, en voor de ruimtelijke en economische ontwikkeling. Deze projecten vragen ook vanuit de stad een gedreven project- en procesmanagement, en bovendien een geïntegreerde gebiedsgerichte aanpak en afstemming met de strategische ruimten die de inzet vormen van het stedelijk beleid.

In september-oktober 2011 hebben stad en Vlaanderen samenwerkingsovereenkomsten afgesloten om tot een goede coördinatie, afstemming en wisselwerking te komen om de realisatie van beide projecten voor te bereiden. In de komende jaren is het cruciaal om alle kaders en plannen ter voorbereiding van de uitvoering uit te klaren en te verfijnen.

GLASTUINBOUW MACRO-ZONE ROESELARE (300.000 euro)

In de macrozone 'glastuinbouwgebied Roeselare' wil men de recent ontwikkelde visie voor de vestiging van glastuinbouw operationaliseren en op het terrein realiseren. De Provincie West-Vlaanderen en de gemeenten Roeselare, Pittem, Ardooslede, Hooglede, Staden, Izegem, Ingelmuister, Meulebeke, Ledegem, Moorslede, Lichtervelde, Wingene en Tielt zullen hiertoe samenwerken. Met dit strategisch project willen de samenwerkende partijen de cruciale actiepunten die vanuit de ruimtelijke visie worden voorgesteld, via een vernieuwend instrumentarium realiseren. Dankzij de subsidie van de Vlaamse overheid kan een coördinatieteam aan de slag die (lopende) initiatieven op het vlak van glastuinbouwvestigingen en landschapsopbouw in dit gebied beter op elkaar zal afstemmen. Het zal hiervoor ook nieuwe projecten en instrumenten initiëren. Aangezien in Vlaanderen vergelijkbare glastuinbouwgebieden aanwezig zijn en in andere agrarische sectoren een gelijkaardig spanningsveld met open ruimte waarden speelt, levert het initiatief ook inzichten die in andere gebieden of voor andere agrarische sectoren tot betere ruimtelijke oplossingen kunnen leiden.

OPEN RUIMTE IN DE ANTWERPSE ZUIDRAND (stadsbos Antwerpen) (300.000 euro)

Het strategisch plan betreft een gebiedsgerichte benadering van de openruimte gebieden, gelegen in de Zuidelijke rand onder Antwerpen. Een aantal hoofdverkeersassen van en naar Antwerpen (E19, A12, diverse nationale wegen) zorgen voor een structurele versnippering van de open ruimte, die voor een aanzienlijk deel in landbouwgebruik is. Daarnaast wordt de open ruimte ook doorsneden door diverse beekvalleien en wordt ze getypeerd door de kasteelparken die naast aanzienlijke erfgoedwaarde en typische parkelementen, relictten van oude bossen herbergen. Tenslotte is ook de behoefte om vanuit de stad en vanuit de gemeenten, gelegen in dit gebied, te kunnen recreëren zeer groot.

De aanvraag van dit strategisch project loopt samen met de opstart van het Landschapspark Zuidrand en komt vanuit de dynamiek die reeds ontstaan is uit contacten met gemeenten, Vlaamse overheid en middenveld. De aanleiding om een Landschapspark Zuidrand op te starten, komt vanuit de vraag van de gemeenten gelegen in de zuidrand om te kunnen toetreden tot een regionaal landschap. Om deze reden werd vanuit de provincie een samenwerkingsmodel opgezet om te werken aan een positieve beleving en kwaliteitsvolle open ruimte.

CONNECTIVITEIT MET HET ZONIËNWOUDE - FUNCTIEVERSTERKING VAN DE OPEN RUIMTE IN HET BEBOUWD PERIFIEER LANDSCHAP TEN ZUIDOOSTEN VAN HET VLAAMS STRATEGISCH GEBIED ROND BRUSSEL.

(180.000 euro)

De gemeenten Overijse en Hoeilaart willen de visie op het bebouwd perifeer landschap zoals opgenomen in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen operationaliseren en realiseren. In dit gebied is de relatie tussen open en bebouwde ruimte door verstedelijking sterk vervaagd. De gemeenten wensen deze verstedelijking duidelijk te begrenzen en de resterende open ruimte binnen het bebouwd perifeer landschap te vrijwaren en een duidelijke rol te geven. De gemeenten vleien zich aan tegen het Zoniënwoud, maar al decennia lang is de band met zijn naaste groene longen verzwakt.

De klemtoon binnen dit strategisch project ligt op de realisatie en bestendiging van groenstructuren tussen en doorheen het bebouwde landschap, afgestemd op de karakteristieke kenmerken van randstedelijke noden. Door deze groenstructuren te vrijwaren en uit te bouwen tot een samenhangend groen en recreatief netwerk wensen de gemeenten het Zoniënwoud sterker te verbinden met de bebouwde omgeving binnen het bebouwd perifeer landschap.

Dankzij de subsidie van de Vlaamse Overheid kan een projectcoördinator aan de slag om deze uitdagingen aan te gaan.

GLASTUINBOUW OOST-VLAANDEREN (Melsele en Gent Oost)

(243.750 euro)

De Oost-Vlaamse glastuinbouw wordt gekenmerkt door een groot aantal relatief kleinschalige bedrijven, vaak gesitueerd aan de rand van grootstedelijke gebieden en in dorpskernen. De sector zit echter in een transitie naar meer grootschalige en beter gestructureerde bedrijven die uitwijken naar locaties in open agrarisch gebied waar meer ruimte beschikbaar is.

Deze ontwikkelingen hebben een belangrijke impact op het hele open ruimte-gebied in de peri-urbane gebieden. Een actief ruimtelijk beleid via een integrale benadering is dan ook essentieel. Via dit strategisch project zal gewerkt worden aan een globale visie voor het peri-urbane gebied ten oosten van Gent met glastuinbouw als motor voor een duurzame ontwikkeling (ruimtelijk, economisch, ecologisch, sociaal).

De ontwikkeling van een glastuinbouwcluster in Melsele, gesitueerd aan de rand van het grootstedelijk gebied Antwerpen, wordt meegenomen als concrete case voor de integratie van een cluster. Via dit strategisch project zal gewaakt worden over de kwaliteit van de uitvoerende fase. Tot slot zal de ervaring uit het project gedeeld worden met andere besturen, lokaal of bovenlokaal en zal ruime aandacht gaan naar communicatie en sensibilisatie.

360.000 euro subsidie voor twee ruimtelijke strategische projecten voor de stadsregio's Turnhout en Kortrijk

BIJKOMENDE OPROEP 2012 "STADSREGIO'S"

Naast een algemene oproep werd in 2012 ook een bijkomende oproep gedaan met als thema "Stadsregio's". Hierbij wordt voortgebouwd op de principes van het Beleidsplan Ruimte en van het Witboek Interne Staatshervorming. Met deze strategisch projecten wil minister Muyters ook inspelen op twee nieuwe pijlers van het Vlaamse beleid: het stadsregionaal perspectief en de methodiek van het ontwerpend onderzoek.

REKOVER KORTRIJK (Regio Kortrijk & Openbaar Vervoer) (160.000 euro)

De intercommunale Leiedal wil de evaluatie van de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Kortrijk (uit 2006) aangrijpen om het debat aan te wakkeren voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling van de bredere stadsregio Kortrijk. Het strategisch project 'reKOver' wil enerzijds het openbaar vervoer op schaal van de stadsregio Kortrijk optimaliseren en anderzijds de bestaande en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen (en in het bijzonder regionale, stedelijke functies) enten op dit regionaal openbaar vervoersnetwerk. Door in te spelen op beide doelstellingen kan een win-win-situatie ontstaan in functie van de duurzame ontwikkelingsperspectieven van zowel het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als het Mobiliteitsplan Vlaanderen. Een geïntegreerde aanpak staat dus voorop.

TURNHOUT, EEN STADSREGIO, EEN RUIMTELIJKE OPGAVE (200.000 euro)

De stad Turnhout en de gemeenten Beerse, Oud-Turnhout en Vosselaar, die samen de Stadsregio Turnhout vormen, zullen in de periode 2013-2014 werken aan een geactualiseerde agenda voor ruimtelijke thema's op het niveau van de stadsregio (mobiliteit, wonen, bedrijventerreinen, recreatie, open ruimte). De gemeentebesturen willen tijdens dit project ook het bestuurlijk overleg rond deze thema's intensifiëren om te komen tot effectieve realisaties op het terrein. Het project mag zich immers niet beperken tot visievorming, maar moet resulteren in (quick) wins voor de betrokken gemeenten. Een voorbeeld hiervan is het opzetten van een monitoringsysteem voor wonen en sociale huisvesting. Daarnaast kan er gestart worden met het verbeteren van het openbaar vervoer, de verbindingen voor de zwakke weggebruikers (beide afgestemd op belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen) of de realisatie van grotere projecten zoals de inrichting van een Stadsbos.

1.000.000 euro verwervingssubsidie voor een strategisch grondbeleid in drie ruimtelijke strategische projecten

Tenslotte kunnen reeds gesubsidieerde strategische projecten ook een subsidie aanvragen voor verwerving van gebouwen of gronden. Dit moet actoren stimuleren om een geïntegreerd grondbeleid te voeren en zo de voorgestelde plannen ook effectief te verwezenlijken.

1. GROENE SPOREN (LEIEDAL – PROVINCIE WEST-VLAANDEREN – BETREFFENDE GEMEENTEBESTUREN) (428.693,60 euro)

Het project Groene Sporen vertrekt vanuit een strategisch concept om een netwerk van groene assen te realiseren in de regio. Een netwerk dat bestaat uit herkenbare entiteiten: de Leievallei, de Scheldevallei, het kanaal Bossuit-Kortrijk, de Heulebeek, de heuvelrug in het interfluvium tussen Leie en Schelde enz. Binnen het netwerk worden diverse functies samengebracht: groen, bos, landbouw, natuur, recreatie, wonen, bedrijvigheid... Het doel is om aan het landschap te bouwen en de kwaliteit van de open ruimte te versterken. Een groenstructuur als instrument voor omgevings- en regiokwaliteit dus. Door projecten ruimtelijk met elkaar te verbinden en op elkaar af te stemmen, ontstaat een grotere eenheid, continuïteit en sterkere ecologische en landschappelijke kwaliteit. Door verschillende kleine en grotere projecten mee aan te sturen, te coördineren en op de sporen te zetten, ontstaat een 'groene' dynamiek in de regio.

De doelstelling is om in 2012 en 2013 met de verschillende actoren in de regio en over verschillende werkvelden en sectoren heen, te starten met de uitvoering op het terrein van deze deelprojecten. Voor veel van de deelprojecten is het verwerven van gronden een noodzakelijke hefboom en ontbrekende schakel om met de inrichting te kunnen starten. De subsidie betreft meer specifiek voor de verwerving in

1. Wielsbeke – uitbreiding speelbos. Dit project draagt bij aan de realisatie van het stadsrandbos aan de oude Leiemeanders Waregem/Wielsbeke. Men wil dit gebied beter landschappelijk integreren, inclusief de zandputten en een natuurlijke corridor tussen een landbouwgebied, de oude Leiemeanders en het kanaal Roeselare-Leie.
2. Wielsbeke – verbindingen naar oude Leiemeander. Betreft een strategisch onderdeel van een ruimer project (drietrapslus Roeselare-Ooigem) aan de monding van het kanaal Roeselare-Ooigem. Naast het kasteel van Ooigem, het Munkenhof vormt dit gebied (omgeving Stamphoek) de derde groene pool. De gemeente zal met deze verwerving kunnen beschikken over de gronden en samen met ANB het project kunnen realiseren.
3. Wielsbeke – roterij vallei Bavikhove-Ooigem. Dit gebied is één van de centrale 'puzzelstukken' van het toekomstig landschapspark rond de Plaatsbeek. Hiervoor werd reeds een gewenste inrichting uitgetekend. Het gebied wordt een groene stapsteen tussen de Gavers en de Leie. Met de verwerving zal samen met ANB en natuurverenigingen het cultureel erfgoed kunnen worden beschermd en toegankelijk worden voor het publiek.
4. Zwevegem – Letterhofpark. Voor dit project is reeds gedurende vele jaren samen gewerkt aan een visie en planologische inbedding. Indien mogelijk zal het gemeentebestuur het hele domein (13,3 ha) willen verwerven en een park realiseren. Dit project wordt gekaderd in de gebiedsvisie voor het kanaal Bossuit-Kortrijk en een gewenste inrichting werd ook reeds uitgewerkt.
5. Kuurne – Doornenstraat jaagpad Leie. Als deel van het ruimer project 'Leieboorden Harelbeke-Kuurne' wil het gemeentebestuur één van de 'groene vingers' realiseren, en zo een aantrekkelijke groenomgeving creëren, en voorkomen dat het wordt volgebouwd. Bovendien geeft dit gebied toegang, via een doorsteek aan de Doornenstraat, tot en

verbindt twee groene polen Leieboorden en de Groene Long via het netwerk voor langzaam verkeer (fietsknooppunten). Het project is gelegen dichtbij de kern van Kuurne en geeft mede invulling aan het beleid om in een verstedelijkte omgeving bijkomende groen te creëren.

6. Kuurne – Bondgenotenlaan – jaagpad Leie. Net als voorgaand project wordt via dit relatief kleinschalig project een doorsteek gecreëerd, op een plaats waar vandaag een private weg ligt. Hiermee wordt de eerste maar essentiële stap gezet in het doorkruisbaar maken van de Leiemeersen, een groot open gebied met geklasseerde sites (vlasteelt). Dit deelproject geeft tevens uitvoering aan het gemeentelijk Groenplan, en zal ook bebost worden. Er wordt voor dit project onder andere samengewerkt met de VMM. De uitbouw van het ruimer gebied is tevens geprogrammeerd in het strategisch project.
7. Wervik – uitbreiding stadspark Oosthove-verbinding Leie. Vanuit de geïntegreerde visie voor Leievallei Wervik-Kortrijk wordt een stadspark uitgebouwd (tegen de Leie). Op deze manier wil de stad een hefboom creëren om de open ruimte langs de Leieboorden.
8. Wevelgem – ecologisch parklandschap Guldenberg. Voor een ruimer gebied is een plan uitgewerkt voor een ‘parklandschap’ (Guldenberg-Biezenveld). Dit park zal verschillende functies hebben als groene haven dicht bij de stad, met ook zones voor grondgebonden landbouw en ecologische ontwikkeling van de graslanden. Het aan te werven perceel betreft één van de toegangspoorten waar een groene parking en een picknickplaats worden voorzien. Hier zullen ook de beide oevers worden verlaagd van de weiland en een nieuwe brug gebouwd. Er is tevens een relatie met het naastliggende ‘grote’ project rond Rivierherstel van de Leie (Seine-Schelde)..
9. Moorsele – verbinding oude spoorweg Moorsele. Voor de Heulebeek bestaat er een intergemeentelijke samenwerking die gericht is op de realisatie van concrete projecten voor ‘sleutelkwesies’. Eén daarvan betreft de toegankelijkheid, wegens grote aandeel private eigendom. Ondermeer de aanleg van fietsroutes (netwerk Heulebeek) is daarbij voorzien. De verwerving betreft een zogenaamde ‘missing link’ in dat netwerk. Met het realiseren van het netwerk kunnen belangrijke open ruimtegebieden worden ontsloten en een hefboom worden gecreëerd naar het verder ontwikkelen van een agrarisch beeklandschap, hermeandering van de Leie en een verbinding worden gemaakt met de oude spoorwegbedding Roeselare-Menen.

2. REGIONAAL BEDRIJVENTERREIN SIESEGEM (STAD AALST)

(500.000 euro)

De stad Aalst wenst verschillende terreinen te verwerven met een totale oppervlakte van 23,7 ha voor de realisatie van het regionaal bedrijventerrein Siesegem. De stad wil een eigen grondpositie uitbouwen voor een cruciaal onderdeel in de visie voor het ganse project, met name de realisatie van een omvangrijk groengebied, de toegangspoort en de relatie met het parkgebied bij het toekomstig crematorium. De verwerving en inrichting van de gronden vormen de ruggengraat van de uitvoering van een RUP en een goedgekeurde masterplan. De verwerving is absoluut noodzakelijk om de regie in handen te krijgen bij de verdere ontwikkeling van het terrein. Het park is een signaal, voorbeeld en hefboom voor het aantrekken van bedrijven.

3. FORTENGORDELS ROND ANTWERPEN

(173.392 euro)

De zone voor verwerving betreft de spoorlijn vanaf het kamp van Kapellen tot Kamp Noord in Brasschaat, de loods van het kamp van Kapellen en het fort van Kapellen, het terrein in kamp Kapellen met sporenbundels, alsook een deel van de wegbedding Fortsteenweg waar de spoorlijn kruist, een strook ten noordwesten van het spoor te kamp Kapellen als geluids- en zichtbuffer tussen

het vertrek in het kamp van Kapellen en de buurtbewoners, het fort van Kapellen en een zone voor onthaal en informatieverstrekking in kamp Noord in Brasschaat.

De spoorlijn, haar omgeving en het fort van Kapellen zullen door restauratie maar ook door herinrichting en beheer van de gebouwen een verbeterde uitstraling, hedendaagse functie en toegankelijkheid krijgen. De toekomstige rol als onthaalpoort naar de fortengordels en de verbeterde publieke openstelling zullen van deze plek een strategische uitvalbasis maken voor verdere verkenning van de forten, het Artilleriemuseum, de Antitankgracht, het Groot en Klein Schietveld,.... Tevens biedt het project een belangrijke meerwaarde voor de toeristische cluster van de Noordertuin.